

Sayı : 30824082-610- 1139
Konu : Kırklareli Milletvekili
Vecdi GÜNDOĞDU'nun
Yazılı Soru Önergesi

28 Şubat 2017
.../.../2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 05/12/2016 tarihli ve 43452547-120.07-70338 sayılı yazınız

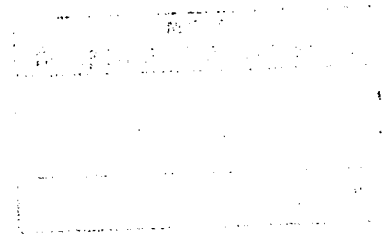
Kırklareli Milletvekili Vecdi GÜNDOĞDU'nun Bakanlığımıza yöneltmiş olduğu 7/9337
Esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.
Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mehmet ÖZHASEKİ

Bakan

Ek:
Cevap Yazısı (3 Sayfa)

KIRKLARELİ MİLLETVEKİLİ
VECDİ GÜNDOĞDU'NUN
TBMM 7/9337 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
AİT SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR:

Trakya bölgemizin gözde yerleşim merkezi olan Kırklareli, pek çok antik yerleşim merkezi, Istranca Dağları, Istranca Ormanları ve Ergene Ovası üzerinde yer almaktadır. Kuzey ve doğusu dağlık ve ormanlık alanlarla kaplı, sınırları içerisinde Ergene Nehri ve Rezve Deresi geçen muhteşem bir coğrafyaya sahip ilimiz Kırklareli aynı zamanda Trakya Bölgesinin oksijen üretim merkezidir. Özellikle son 15 yılda AKP Hükümetlerinin uyguladığı plansız ve çarpık sanayileşme sonucu Kırklareli ilimiz ve çevresi, havası, suyu ve toprağı ciddi tehdit altındadır. Bakanlığınızın, 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 2 (ç) ve 7 (k) maddeleri uyarınca 27/10/2016 tarihinde onaylanan plan değişiklikleri ile Kırklareli bölgemizin çevresel düzeyde en hassas bölgeleri Enerji Üretim Alanı olarak düzenlenmiştir. Bakanlığınız tarafından Enerji Üretim Alanı olarak belirlenen bölge; tarihi ve doğal güzellikleri ile ön plana çıkan, Cittaslow denilen sakin şehir unvanı alan Türkiye'deki 10 ilçeden de birisi olan Vize İlçemizin sınırları içerisinde.

Bu doğrultuda;

- 1-Bakanlığınız Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planlarında değişiklik yapma ihtiyacını neden duymuştur, değişiklik yapılırken bölge halkının, ilgili sivil toplum kuruluşlarının, yerel yönetimlerin fikir ve önerileri alınmış mıdır?
- 2-Kırklareli'nin doğusunda tarihi ve doğal güzellikleri ile ön plana çıkan, Cittaslow denilen sakin şehir unvanı ile Türkiye'deki 10 ilçeden birisi olan Vize İlçemizin sınırları içerisinde bir bölgenin Enerji Üretim Alanı olarak ilan edilmesi ve termik santral yapılmasının önünün açılması hangi bilimsel kriterlere göre karar verilmiştir?
- 3-Ülkemizin 10 sakin ilçesinden birisi olan Vize ilçemizi Enerji Üretim Alanı ilan ederek bölgenin; yerel değerlerini yaşatan ve onu tüm dünyaya tanıtan, temiz bir çevre ile sağlıklı beslenmenin yaygınlaştırıldığı doğa harikası özelliklerini nasıl koruyacaksınız?

CEVAPLAR:

1- Ülkemizde, enerji politikasının ana hedefi, "ihtiyacımız olan enerjinin zamanında, güvenilir, ucuz, kaliteli, temiz ve öngörülen kalkınma hızı ile sosyal gelişmeyi destekleyecek şekilde temin edilmesi" olarak belirlenmiştir. Bu çerçevede, giderek artan ülke enerji ihtiyaçlarının güvenli, sürekli ve düşük maliyetlerle karşılanması, istihdam yaratılması, enerjide dışa bağımlılığın azaltılmasına katkı sağlaması bakımından, yerli kömür madenlerimizin işletilmesi büyük önem taşımaktadır. Temiz kömür teknolojilerinde son yıllarda ortaya çıkan gelişmeler dikkate alındığında, uygun çevresel politikalar sayesinde var olan temiz kömür teknolojilerinin uygulanması ve yeni nesil teknolojilerinin geliştirilmesi ile enerji üretiminde çok düşük emisyonlara ulaşılabilmesi mümkündür. Ülkemiz linyit rezervleri açısından zengin bir ülkedir. Bu rezervlerin değerlendirilmesi çalışmalarının bölgesel kalkınma, dış açığın azaltılması, arz güvenliği, elektrik maliyetlerinin düşürülmesi, istihdam, rekabetçi sanayi yaratılması gibi kalkınma amacına uygun birçok olumlu etkisi bulunmakta olup, linyit rezervlerinin elektrik enerjisi üretiminde kullanılması dışında başka bir alternatif bulunmamaktadır. Doğalgaz çevrim santrallerinde yabancı ortak paylarının yüksekliği nedeniyle yaratılan değer yurtdışına transfer edilmekteyken kömüre dayalı termik santrallerde kaynaklar büyük oranda ülke ekonomisinde kalmakta, tekrar ülke içinde yatırıma dönüşmektedir. Ülkemizin toplam elektrik tüketiminin %14'ünün gerçekleştiği ve ülke sanayisi ile ticaretinin önemli paya sahip alanlarından biri olan Trakya Bölgesi, elektrik enerjisi arz güvenliği açısından yüksek risk taşımaktadır. Bu kapsamda Elektrik Üretim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü ve

Türkiye Kömür İşletmeleri Genel Müdürlüğü, İstanbul Teknik Üniversitesi'ne bilimsel verilere dayalı çevresel değerlendirme raporu hazırlatmıştır.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın (Enerji İşleri Genel Müdürlüğü) Bakanlığımıza yazılan 18/10/2016 tarihli ve 24987720-207-E.27151 sayılı yazısı ile; Ülkemizin enerji politikaları doğrultusunda, 10. Kalkınma Planı'nda yer alan Öncelikli Dönüşüm Programlarından biri olan "1.13. Yerli Kaynaklara Dayalı Enerji Üretim Programı" nda 2018 yılında 57 TWh, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın 2015-2019 Stratejik Planı'nda ise yerli enerji kaynaklarının en üst düzeyde değerlendirilmesi amacına yönelik 2019 yılında 60 TWh olmak üzere yerli kaynaklara dayalı elektrik üretiminin hedeflendiği, 64. Hükümet Eylem Planı'nda da yerli kaynaklardan elektrik üretiminin artırılmasının öngörüldüğü, ülkemizde elektrik üretiminde doğalgaza bağımlılığın yüksek olduğu, ülke sanayisinde önemli paya sahip alanlarından biri olan Trakya Bölgesindeki elektrik üretiminin tamamının doğalgaza dayalı olmasının bölgenin elektrik arz güvenliğinde riskler oluşturduğu, bölgedeki linyit havzalarının üretime açılması ve gerekli enerji yatırımlarının yapılmasının arz güvenliği için gerekli olduğu, bu kapsamda bölgede çevresel duyarlılık gözetilerek ve ileri kömür yakma teknolojilerinin kullanılması sağlanarak linyit rezervlerinin enerji üretimine açılması, doğalgaza olan bağımlılığın azaltılıp kaynak çeşitliliğinin artırılmasının yüksek önem arz ettiği ve tüm bu hususlara bağlı olarak Trakya bölgesinde, Elektrik Üretim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü ve Türkiye Kömür İşletmeleri Genel Müdürlüğü tarafından yerli linyite dayalı 2 adet Termik Santral kurulmasının planlandığı belirtilerek, kurulması planlanan "Elektrik Üretim Anonim Şirketi Çerkezköy Termik Santrali" ve "Türkiye Kömür İşletmeleri Vize Termik Santrali" alanlarına ilişkin Çevre Düzeni Planlarında gerekli değişikliklerin yapılması Bakanlığımızdan talep edilmiştir. Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı, İstanbul İli 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı, Kırklareli İli 1/25.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı ve Tekirdağ İli 1/25.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı'nda yapılan "Enerji Üretim Alanı" amaçlı plan değişiklikleri de bu talebe istinaden Bakanlığımızca onaylanmıştır.

2-Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca söz konusu talep kapsamında, Elektrik Üretim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü ve Türkiye Kömür İşletmeleri Genel Müdürlüğü ile İstanbul Teknik Üniversitesi arasında imzalanan 18/05/2016 tarihli Protokol uyarınca, Trakya bölgesinde yapılması planlanan enerji üretimi yatırımlarında çevresel hassasiyetler de gözetilerek, yerli kömür kaynağının elektrik enerjisi üretimine olabildiğince yüksek oranda dahil edilmesi hedefine yönelik olarak, İstanbul Teknik Üniversitesi tarafından hazırlanan "Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzasında Yapılması Planlanan Termik Santrallerle İlgili Çevresel Değerlendirme Raporu" Bakanlığımıza sunulmuştur. Ülkemiz enerji politikaları doğrultusunda Bakanlığımıza sunulan söz konusu plan değişikliği talebi; İstanbul Teknik Üniversitesi tarafından hazırlanan "Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzasında Yapılması Planlanan Termik Santrallerle İlgili Çevresel Değerlendirme Raporu"ndaki, planlanan termik santrallerin su talebi, yakma teknolojileri, yer altı suyu rezervleri, tarım ve orman arazileri ile hava kalitesine etkileri, atık durumu ile ulusal arz güvenilirliği bakımından önemine ilişkin kapsamlı olarak ortaya konan veri, tespit, analiz ve değerlendirmeler göz önünde bulundurularak, Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği çerçevesinde değerlendirilmiş ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca talep edilen alanlarda Termik Santral yapımı için gerekli plan değişiklikleri Bakanlığımızca onaylanmıştır. Söz konusu projelerde Termik Santral atık ısılarının (santral işletmesinin el verdiği ölçüde) yakındaki yerleşimlerde ve seralarda ısıtma maksatlı kullanım imkanları da değerlendirilecektir. Planlanan termik santrallerin ilgili linyit işletmelerinde de çevresel etkileri en aza indirecek teknolojik tedbirlerin eksiksiz olarak uygulanması sağlanacaktır. Trakya bölgesinde EPA-CMAQ 201 Bölgesel Hava Kalitesi Modeli ile gerçekleştirilen bütünleşik/eklenik hava kalitesi modellemesi sonuçları planlanan termik santral ilave emisyonlarının bölgedeki mevcut hava kalitesi üzerindeki ilave etkilerinin sınırlı olacağını ve ilgili mevzuatta öngörülen limitlerinin aşılmayacağını göstermektedir. Trakya Alt Bölgesi ve Ergene Havzası enerji üretim alanlarının

belirlenmesine ilişkin çalışmalar söz konusu bilimsel rapor çerçevesinde olup, bahsi geçen rapor ilgili kurumlara da iletilmiştir.

3-Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı-Plan Hükümlerinin “2.11.3.3. Enerji Üretim Alanları” başlığı altında; “... c. Kurulmuş/kurulacak tesislerde, ilgili mevzuat çerçevesinde çevresel tüm önlemlerin alınması zorunludur. ... e. Bu alanlarda yer alacak kullanımların büyüklük ve yapılaşma koşulları alt ölçekli planlarda belirlenir. Ancak bu alanlarda uygulamaya geçilebilmesi için Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliği kapsamında ÇED Olumlu/Gerekli Değildir kararı aranır. ...” hükümleri yer almakta olup Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca talep edilen alanlarda Termik Santrallerin yapımı öncesinde, Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) süreci gerçekleştirilecek ve bu kapsamda gerekli çevresel tüm önlemler alınacak, ÇED süreci “olumlu” sonuçlanmadan uygulamaya geçilmeyecektir. Enerji Üretim Alanı olarak ilan edilen alana ÇED Yönetmeliği kapsamında Bakanlığımıza başvurusu yapılan her proje için seçilen alanının ve önerilen proje nedeniyle etkilenmesi muhtemel olan çevrenin; topografyası, batimetrik özellikleri, ulusal enerji iletim şebekelerine göre konumu, aday sahanın yer aldığı coğrafi bölge ve iklim özellikleri, karayolları ve yerleşim merkezlerine göre konumu, arkeolojik ve kültürel varlıklar ile ilişkisi, doğal koruma alanları ve milli parkla olan ilişkisi, zirai ve sanayi durumu ve aday sahanın lojistik konumu, bölgenin nüfus, fauna, flora, jeolojik ve hidrojeolojik özellikleri, doğal afet durumu, toprak, su, hava ve atmosferik koşulları, iklimsel faktörler, mülkiyet durumu, kültür varlığı ve sit özellikleri, peyzaj özellikleri, arazi kullanım durumu, hassasiyet derecesi (ÇED Yönetmeliği’nin Ek-5’deki Duyarlı Yörelere Listesi) ve benzeri özellikleri dikkate alınmaktadır.

Bölgedeki nüfus yoğunluğu göz önüne alındığında, kömür bazlı evsel ısınmanın etkisinin daha fazla olduğu, yapılan hava modelleme çalışmaları ile ortaya konmuştur. Ayrıca mekânsal olarak evsel ısınmanın özellikle İstanbul ve civarında nüfusun yoğun olduğu bölgede en yüksek etkiyi gösterdiği ve buna bağlı maruziyetin termik santrallere göre daha fazla olacağı ortaya konulmuştur. Planlanan termik santrallerin üreteceği enerji (atık ısı), kapasite ve imkanlar ölçüsünde bölgesel ısıtmada kullanılabilirse evsel ısınmanın neden olduğu hava kirliliği problemi ortadan kalkacaktır.

Vize Termik Santralının civardaki yeraltı suyu dengesi üzerindeki net etkisi, 1.376 m³/gün mertebesinde-dir. Vize Termik Santralının açık işletmeden tahliye edilecek suyla birlikte Kırklareli akiferine getireceği ek talep, Kırklareli Akiferi kullanılabilir rezervinin %5’i civarındadır. Çerkezköy Termik Santralının kömür ihtiyacı kapalı ocaklardan sağlanacağı için, zemin suyu (YAS) tahliyesi ihtiyacının son derece sınırlı olacağı beklenmektedir. Saray Termik Santralinden vazgeçilmesi ve Küçükyoncalı sektöründe kapalı işletme önerilmesi, ayrıca Çerkezköy kömür sahalarının tamamen kapalı ocak şeklinde işletilecek olması, orman veya tarım alanlarına olacak etkinin minimum seviyede kalmasını sağlayacaktır. “Doğaya Yeniden Kazandırma” işlemleri sonrası kısmi açık işletme olarak işletilecek Vize linyit rezerv sahalarının önceki kullanım amacına uygun hale getirilmesi sağlanabilecektir. Trakya Bölgesinde planlanan 2 adet Termik Santral dolayısıyla orman veya tarım alanı dışına çıkarılacak arazi, ruhsatlı linyit rezerv alanları toplamının % 0.001’ine karşı gelmekte olup, daha sınırlı bir etki söz konusu olacaktır.

Sorumluluk alanları açısından Türkiye Kömür İşletmeleri Genel Müdürlüğü ve Elektrik Üretim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Trakya Termik Santralleri yatırımlarının Dünya, Avrupa ve Türkiye’de kabul görmüş mevcut en iyi teknolojiye (süper kritik dolaşimli akışkan yatak) göre gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Ayrıca termik santrallerde kuru tip, Heller veya hava soğutmalı sistemden biri kullanılmak suretiyle su ihtiyacının minimum seviyelerde kalması sağlanacaktır.